

Scouten in komkommer

Waarnemen de basis voor geïntegreerde bestrijding

voorjaar 2007

Vroegtijdig ziekten en plagen opsporen vergroot de slagingskans van de geïntegreerde bestrijding. Op basis van wekelijkse scouting beslist u of een bestrijding nodig is, wanneer die moet worden uitgevoerd en (bij pleksgevijs optreden) waar gecorrigeerd moet worden. Ook bepaalt u welk middel, methode of natuurlijke vijand u gebruikt. Na de behandeling stelt u vast of deze effectief is geweest en of deze herhaald moet worden.

Gewaswaarnemingen

Controleer regelmatig uw gewas. Zoek intensief naar ziekten, plagen en natuurlijke vijanden die in het gewas voor kunnen komen. Wandelend door de rijen zoekt u naar symptomen, beschadigingen en afscheidingsproducten (honingdauw, vervellingshuiden, uitwerpselen, slijmsporen). Bij verdachte planten inspecteert u bladeren aan de boven- en onderkant met behulp van een loep. Motten kunt u vaak opmerken doordat u ze tijdens de gewasinspectie opjaagt. Bij witte vlieg kunt u dit stimuleren door aan de kop van de planten te schudden. Bij komkommer zijn de belangrijkste ziekten en plagen waar naar gezocht

wordt: meeldauw, *Fusarium*, *Pythium*, virussen, trips, wittevlieg, spint, rupsen, wantsen en bladluizen. De bevindingen kunt u registreren op een plattegrond van het bedrijf met kap- en pootnummers. Daarmee kunt u haarden gemakkelijk terugvinden om vast te stellen hoe de plek zich ontwikkelt.

De mate van aantasting op een bepaalde plek kan worden aangegeven in categorieën, bijvoorbeeld:

1. lichte aantasting.
2. matige aantasting, maar voldoende natuurlijke vijanden aanwezig.
3. matige aantasting en geen natuurlijke vijanden aanwezig.
4. zware aantasting.

Voer de gewaswaarnemingen wekelijks uit. Besteed er telkens minstens 2 uur per ha aan.

Gekleurde lijmplaten

Overdag vliegende insecten kunt u signaleren met gekleurde platen, die aan beide zijden zijn voorzien van een niet-drogende lijm. U kunt kiezen tussen gele en blauwe signaalplaten. De gele zijn aantrekkelijk voor trips, wittevlieg, mineervlieg, wants en bladluis, maar ook voor een aantal natuurlijke vijanden: *Orius* en diverse sluipwespen. Gebruik de blauwe platen als u vooral in trips geïnteresseerd bent.

Vanglampen

Vanglampen signaleren vooral insecten die 's nachts vliegen, zoals motten en *Sciara's*. Ze vangen zowel mannetjes als vrouwtjes van allerlei soorten. De gevangen motten zijn meestal beschadigd ("afgevlogen") en daardoor moeilijk te herkennen op soortniveau. Gebruik 4 vanglampen per hectare.

Feromoonvallen

Een feromoonval werkt met vluchtige stoffen die insecten gebruiken voor de onderlinge communicatie. Meestal is dat de stof die vrouwtjes gebruiken om mannetjes van de eigen soort te lokken. De stof komt vrij uit een feromooncapsule, gewoonlijk aangebracht binnen een deltavormige lijmvul. Een feromoonval werkt op één soort. U moet dus wel weten welke plaag in het gewas te verwachten is. Inmiddels zijn feromooncapsules in de handel voor veel soorten motten en voor trips.

Ervaringen uit de praktijk

Gerard de Groot,
kommerteler in Harmelen

“Door het gebruik van signaalplaten kunnen we goed controleren of er trips of wittevlieg in de kas aanwezig is en zo ja, in welke mate. Omdat we de plagen zoveel mogelijk biologisch willen bestrijden, moeten we een goed beeld hebben van wat er aan plagen in de kas aanwezig is. Door regelmatig de signaalplaten te controleren in combinatie met de gewaswaarnemingen bepalen we of het nodig is om extra natuurlijke vijanden uit te zetten. In sommige gevallen is het afdoende om pleksgewijs wat natuurlijke vijanden uit te zetten of om pleksgewijs te corrigeren. De biologische gewasbescherming valt of staat met het tijdig signaleren van plagen. Op deze manier kunnen we het hele jaar

de meeste plagen goed onder de duim houden. Door het gebruik van vanglampen controleren we of er motten in de kas aanwezig zijn. Als de eerste motten in de lampen worden aangetroffen, dan weten we dat we extra alert moeten zijn

op schade van rupsen. Als we tijdens de gewaswaarnemingen de eerste rupsenvraat vinden, kan er direct actie op worden ondernomen. Op deze manier kunnen we rupsen goed de baas blijven.”

Tips

Aantal signaalplaten

Gebruik minimaal 10 signaalplaten per ha en hang deze 10 cm boven het gewas. Ze zijn zo van grote afstand zichtbaar en in die zone vliegen de meeste insecten. Gebruik altijd signaalplaten van hetzelfde merk en dezelfde kleur om de tellingen goed met elkaar te kunnen vergelijken.

Meer informatie:

- www.telenmettoekomst.nl technische infoleeflets over geïntegreerde gewasbescherming

Signaalplaten controleren

Het is het beste om de signaalplaten wekelijks en op dezelfde dag te controleren, zodat er altijd hetzelfde aantal dagen (7) tussen de tellingen zit. Naarmate de signaalplaten vervuilen wordt de aantrekkingskracht en de kleefkracht minder. Vernieuw de signaalplaten daarom regelmatig. Een toename op de vangplaten wijst niet alleen op toenemende aantallen, maar mogelijk ook op toenemende activiteit, b.v. door oplopende temperatuur. Door de vangsten over meerdere jaren te vergelijken, kunt u een seizoensafhankelijke schadedrempel bepalen.

Aantal feromoonvallen

Hang 4 (b.v. Turkse mot) tot 10 (*Du-ponchelia*) feromoonvallen per hectare. De afgifte duur van de capsules is beperkt en temperatuurafhankelijk. Vervang ze daarom om de 6 weken. Hang feromoonvallen voor verschillende soorten minimaal 10 meter van elkaar. Als de lijmvul vol met (vleugelschubben van) motten zit, moet deze worden vervangen.

Wekelijkse controle

Loop de verschillende vallen wekelijks na. Tel of schat de gevangen aantallen en registreer dit.

Praktijknetwerk Telen met toekomst werkt aan een breed gedragen duurzame teelt in de plantaardige sectoren. Ruim 400 ondernemers testen en beoordelen duurzame teeltmaatregelen, 'Best Practices,' op de praktische toepasbaarheid en haalbaarheid. Dit gebeurt zoveel mogelijk in samenwerking met diverse partijen die het boeren erf c.q. de tuin betreden. Deze folder is met grote zorg samengesteld. De samenstellers zijn echter niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die kunnen ontstaan bij gebruik van gegevens.

Colofon:

Productie Telen met toekomst
Auteurs: Jeroen Zwinkels (DLV Plant),
Pierre Ramakers (Wageningen UR
Glastuinbouw)
Eindredactie:
Jac Hendriks (DLV Plant)
Vormgeving & druk: Graphiset, Uden

